کەریم دەشتی

درەختی خامۆشی

چاپی یەکەم
هەولێر/ ٢٠١١

لەبلاٌوکراوەکانی سەنتەری لێکۆڵینەوەی فیکریی‌و ئەدەبی نما
زنجیرەی(١٠٩)

سەرپەرشتیکردنی پرۆژەی چاپی کتێب
ئیسماعیل کوردە، ڕێبین ڕەسوڵ

ناوی کتێب: درەختی خامۆشی
بابەت: شیعر
شعری: کەریم دەشتی
پیتچنین: زەردەشت عەلی
دیزاینی بەرگ: زەردەشت عەلی
چاپی یەکەم: هەولێر/ کوردستان
تیراژ: ٥٠٠
نرخ: ٢٠٠٠ دینار
چاپخانە: شەهاب
مافی لەچاپدانەوەی بۆ گۆڤاری نما پارێزراوە
لەبەرێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانەکان ژمارە"   "ی ساڵی ٢٠١١ی پێدراوە.

یۆتۆپیای سلێمانی

١

سلێمانی منارەیەك بوو لە هەتاو
درەختێ بوو لە مۆنادی شینی ئاقیق
سپێدەیەك بوو لە خوناو
با هات پرچی داهێنا
باران هات تەڕی کردەوە
بەفر هات سپی کردەوە
سوار هاتن ڕەشیان کردەوە

٢

کتێبی شار دەکەمەوە
پیرۆزترین کتێبی خوایە
لە دەرگای شار دەدەمەوە
گەورەترین دەرگای دونیایە

٣

سلێمانی نامەوێ دارالمولکی بابان بی
من دەمەوێ تۆ ڕەونەقی خوداو
هەم مەلەکوتی ئینسان بی

٤

له سەرشەقام چڵەدارێکم نووسییەوە

لە رەگەزی درەختی دەرگای سەرا بوو

کە دامگیرسان هەڵمی مێژووی لێ هەڵدەسا

ورد ورد فرمێسکی هەڵدەڕژان

٥

جاران لە شار کە گوڵە گەنمێ دەپشکووت

رێ رێ بۆنی دەگەیشتەوە چەمی وان

ئێستا گوڵجاڕیش دەپشکوێ

بۆنی ناگاتە کانێسکان

٦

که چوومه‌وه بۆ لای پیروه‌یسی ملّکه‌ندی
گه‌نجه‌کان باریان کردبوو
جگه له شه‌وێکی درێژ هیچم نه‌دی

٧

سلێمانی کتێبێکه له رووناکی
له‌وه‌ته‌ی دایانخستووه
شه‌یتان له ناویا نووستووه

٨

کتێبی پاک

دەستی پاک دەیکاتەوە

٩

چوارباغ دەڵێی شەلاڵی پرسەی ئاموونی چوارچرایە

قازی ئاسا

لە چوارمێخەی خەمی نیشتمان درایە

١٠

کچەکانی سلێمانی دەڵێی شەونمی سەر گیان
کە خۆر هەڵدێ دەتوێنەوە
سپێدانیش خۆیان و مشتێ تریفە
بۆناو کتێبی مەحزونی شار دێنەوە

١١

لە تووی مەلیك میرەکانم بیر کەوتنەوە
لەبەر کەزی درێژو گەشی پەریخان
بریقەی زرمەی شمشێریان
دەگەیشتە تاقی ئاسمان
ئێستاش پەریخان هەر ماوە
خۆی لە تارا شاردۆتەوەو شانەی عاجی فڕێداوە
بە دیار تەونی هەڵوەشاوەی
میر نشینە کان وەستاوە

١٢

کوانیٚ ئەو چین و ماچینە ؟

شیعریٚ لەدیوانی نالی

وەك تنۆکیٚ

بە سەر گەڵای گۆڕستانی مامە یارەوە تکا بوو

گوتی بەر لەوەی بارکەم و جێیان هێڵم

لەمێژ بوو سوپا شکابوو

١٣

ئەوەی من هەستی پێدەکەم دەینووسمەوە

ئاگرێکە لە شابالآن تەکاندەدا

داوای فڕینم لێدەکا

١٤

ویستم بچم بۆ دەرگەزێن
سەرێ لە دەرگای زین بدەم
نە زین ئەو زینەی جاران بوو
نە مەم لە ڕەنگی باران بوو
ئاشقانیش مات ومەلول
لە ژێر زناری ئەوینی بە فێڕۆچوویان
وەستا بوون

١٥

زەرگەتە دەڵێی کۆترە لە نێو پیرۆزەی ئاسماندا
بە سەر بێچووی خەمی مێژوو هەڵکورماوە
لەدەرگای هەرماڵێ دەدەی
تەنها مشتێ خۆڵەمێشی پەریخانی تیا ماوە

١٦

شەقامەکان هەمووی هەر دەنگی شکانە
هەڵدانەوەی کوانووی برین
وردوخاشبوونی ئێسقانە
ئەوەی وەك باران دەبارێ
تەنها هاواری ئینسانە

١٧

کە لە پەنجەرەی ئەزمڕەوە
لە ناوشوشەی بەفری چیا
سەیری سلێمانیم دەکرد
مەل قەتار قەتار ڕەت دەبوون
مزگەوتەکەی شێخی گەورە تاك و تەنها دەمایەوە
منارەکەی سەری لە ساماڵ دەردێناو
بۆ تابان دەچەمایەوە

١٨

ئێستا شار وەك جاران نییە و بێ نموودە
بێ هەیبەتی خەنجەرەکەی ناو پشتوێنی
شێخ مەحمودە

١٩

سلێمانی دەزانم تۆ وەك قەقنەس وای
لە ئاسماندا لە ناو خۆڵەمێشی خۆت زیندوو دەبییەوە
تۆ لە رەگەزی کاژی
تەیری گوڵ لە گەڵاٚتا ناژی

* ئەم شیعرە بەشێکی بچووکە لە خۆشەویستیم بۆ ئەم شارە وگریانیکی هێمنی خۆمە بۆ هەمووان و بەدەرە لە زەمەنی ئێستا و پەیوەستە بە قووڵاٚیی مێژوو.

ئیدی هەموو شتەکان با دەیبا

١

چی بکەم باشە تۆ هەبوون و نەبوونم بی
کێلگەی شەونم و شەوقم بی
چی بکەم باشە من سێبەرو سایەی تۆ بم
تا بۆ ئەبەد لە گەڵ تۆ بم

٢

سەرەنجام دەچینەوە سەر زەمزەمەی جاران
لەوێ سەرەو ژوور دەبینەوە دەچینەوە لای یاران
لای دانتی دەرگای کتێبی فیردەوسمان بۆ دەکاتەوە
دەچینەوە لای نالی دەمانباتەوە ئەو حوجرەی کە دروستی
کردبوو لە باران

٣

هەموو شتەکان دەشکێن
من و تۆ نەبێ ئەی جاویدانی
تۆ لە ئەوینی من و من لە ئەوینی تۆ
دەبینی هەموو ئەوانەی من نووسیومە
لە شووشەی خودا ئاڵەو لە نێرفانای بوزا مەست بووە
هەموو ئەوانەی ناتوانم بۆ تۆی بڵێم
لەبادا ئاسێ بووەو لە وەسەنیەتدا گیر بووە

٤

تۆ جەستەیەك ئاقیقی و باوەشێ نوورو رووباری
تەوتەمی لە هەموو پەرستگاکان دا هەی
لە هەموو مەیخانەکاندا ساقی و مەی
پێم یڵێ چیت تەمتومانی یا باخی بەی
لە دڵەوە بۆت دەگەڕێم

٥

چەند سەرسامم دەمێ بای دەمێ پووش و دەمێ ئاگر
دەمێ ئاوی دەمێ دوکەڵ دەمێ باران و تەمتوومان
ژەنینی بای هەندێ جاریش قەدێ گیای
دەمێ لە بنارەکاندا میوانی کەفرو بادەی
هەندێ جاریش لە کەڵیساکاندا مەریەمی
لای مەلەکان تاووسی و لە ناو بتەکانیش ئاموون
بۆیە من لە هەزاران هەزار دۆخدا سەرخۆشم

٦

هەرچیەك بۆ تۆی دەنووسم دەبێتە مەل و باڵدەگرێ

هەرچییەك بۆ تۆی دەڵێم با دەیبا

هەمیشە لە بەرامبەرما وەستاوی

دیاریش نی

هەمیشە جێم دەهێڵی و هەردوو چاوت داگیر کردووم

٧

دڵنیام تۆ نیت کەچی لە هەموو شوێنێکا هەیت

دڵنیام تۆ هەیت کەچی لە هیچ شوێنێکا نیت

٨

تۆ چەند دووری هەر دەڵێی لەو سەری دونیای
چەند نزیکی هەر دەڵێی لەناو دڵمای
دەزانم تۆ بوونت نییە و بەڵام خودای

٩

هەموو بوونی من لە تۆدا چڕ بۆتەوە
تۆش لە خودا
بۆیە تۆ ئەزەلی منی ئەی باقە گیا

لەنیوەی قەڵەمدا

١

باران بە زەوقی گیا دەبارێ
تۆش بە پێچەوانەی دڵی من
خۆر بە دڵی گوڵەگەنم هەڵدێ
تۆش بێ دڵی من ئاوا دەبی

٢

تۆ کە هێندە بەرز بفڕی

تازە پێی من بە زەوی ناکەوێتەوە

٣

ئەو دڵەی بێ ئەوین دەنووسێ

لە نیوەی قەڵەمدا وشک دەبێ

٤

تۆ نەخشی ناو دڵی منی هەمیشە لە رەنگدانەوەی
من تەونی ناو دڵی تۆم هەمیشە لە هەڵوەشانەوەم

٥

تۆ ئەبەدی منی لە رۆحی کورتخایەنما
من ساتە وەختی تۆم لە ئەوینی ئەبەدیتا

٦

من وەکو با بە هەموو لایەکدا هەڵدەکەم

کەچی جارێ رێم نەکەوتە دارستانت

من وەك رووبار بە هەموو لایەکدا رەت دەبم

بەڵام هەرگیز ناگەمە کەناری تۆ

٧

ئەوە ئەوینی تۆیە

قەڵەمی تژی مانا کردووە

٨

هەر لەو رۆژەوەی کەمەندی ئەوینی تۆ
گەردەنی منی دیل کردووە
چی شەونمە لە گیای زەینم کەوتووە

٩

ئەو کاتەی دەمەوێ ئەوینت بنووسمەوە
حەرفێ لە سەرم نامینێ
قەڵەمم ئاگر دەگرێ

١٠

لەبەرامبەر هەموو درەختەکانا دەوەستم

دەزانم تۆ لە ناو هەموو گەڵاکانی

لەگەڵ هەموو رووبارەکانا رادەبرم

دەزانم تۆ لە ناو هەموو رووبارەکانی

١١

من دەمەوێ لە چوارچێوەی خودات بگرم

تا بۆ ئەبەد رەها بی

ئاخر من بە دەستی خۆم

چە قۆی دیلی دەخەمە نێو باخی ئەستۆم

١٢

جوانی تۆ

لە هەموو تاشە بەردو کەڤرێکا خۆی دەنوێنێ

بۆیە زۆر جاران هەست دەکەم

تاشە بەردێکم لە تۆ

١٣

ناوی تۆ وەك مانا درێژ دەبێتەوە

منیش تادێ دێرەکانم کورت دەبنەوە

١٤

تۆ چەند لە من گەورە دەبی
ئەوەندە من بچووك دەبمەوە

١٥

من و تۆ هەمیشە بە پێچەوانەی یەکترین
کە هەڵدەفڕی من ناچارم بنیشمەوە
کە دێی ناچارم بڕۆم
کە دەتگرمە باوەش دەتوێیتەوە
کە لە چاوما دورستت دەکەم
تۆ لە رۆحتا دەمڕوخێنێ

١٦

زەوی بەو هەموو گەورەییە
بەشی جوانییەکانت ناکات
لە داخا بچووك بۆتەوە
دەبێ دڵی من چی بەسەرهاتبێ
کە بەو بچووکی خۆیەوە
پەی بە هەموو جوانییەکانت بردووە

١٧

جوانی تۆ لە ناو ئاوەکاندایە دەزانم
دەبێ بەدوای هە موو ئاوەکاندا بچم
جوانی تۆ لە دارستانەکاندایە دەزانم
دەبێ هەموو دارستانەکان تەی بکەم
جوانی تۆ لە هەموو بارانێکدایە دایە دەزانم
دەبێ لەپم بۆ هەموو بارانەکان بکەمەوە
جوانی تۆ لە سیمای خوا دایە
دەبێ هەموو ئاسمانەکان تەی بکەم
من چۆن خودا بدۆزمەوە؟

١٨

ئەوە بڕیاری من نییە هی دڵە
کە دەبێ تۆ تاجی کوژانەوەی من بی
ئەوە بڕیاری تۆیە هی دڵ نییە
کە دەبێ من باجی پەرستنی تۆ بم

١٩

من باسی تۆم لە لای خوداکان کردووە
خواش باسی تۆی لە لای مندا کردووە
پێم بڵێ خوا ئەتۆی چۆن دورست کردووە ؟

٢٠

تۆ رووناكی منی چرات هەڵكردووە
من چرای تۆم رووناكیت لە بیر كردووە

٢١

من ئاشقی تۆم مەهێڵە بتپەرستم
تۆ بە ئەشقی منەوە خودای

٢٢

ئەی نادیار

هەموو جوانییەکانی دونیا تۆی

بەڵام من تەنها ئاشقێکم

چونکە تۆ خودای خودا خۆی

٢٣

وەرە بمکەوە سادەکەی جاران

چەند غەریبی جارانم دەکەمەوە

٢٤

من ئەوەندە تەنیام ئاسمان ئێرەییم پێ دەبا
تۆ ئەوەندە زۆری من ئێرەییت پێ دەبەم

٢٥

هەموو دونیا لە رێی مندا تۆ دەناسێ
تۆش هەرگیز نەدەمبینی و نەدەمناسی

٢٦

خوا فریشتەی لە سەر باڵی

هەموو قەددیسان داناوە

من ئیزەدم کردوۆتە فریشتەی سەر باڵی تۆ

٢٧

تۆ کەونی تۆ ئاوی تۆ هەر هەبووی

قەدەر تۆی لە بەهەشت دەرنەکردووە

ئەوە تۆی بە بەهەشتی قەدەر رازی نەبووی

٢٨

من باسی گەورەیی تۆ دەکەم
دەبێ ئەو لە گەورەیی خۆی بگا
ئەوەی کە لە من تێناگا
نەخوا دەناسێ و نەلە ئەوینیش تێدەگا

٢٩

هەموو جوداکان بزانن
ئەوەی کە من بۆی دەگەڕێم هەر ئەو خوایە
ئەوەی تر تەنها بە فووێ دەکوژێتەوە
چونکە رووناکی چرایە
رووناکی تۆ چرا نییە
رووناکی خودی خودایە

٣٠

ئەی نادیار

لە تەکمەوەی

دەزانم هەی

٣١

ئاخ چەند دووری

ئەی خودا ئەی باخی گیا

٣٢

که بیر لەو ئەشقە قووڵەی خۆم دەکەمەوە
دەڵێم تۆ نیت ئەسلەن تۆ وجودت نییە
تەنها تۆ و ئەو خودایە
ئازاری ئەو گومانەتان تیایە

٣٣

من ئێستاکەش نازانم
من لەبەرچی خودام بە تۆ بەستۆتەوە
یا تۆم هێناوتە سایەی خوا
ئێوە بە تەنها یەک بتن
شیعرم دەڵێ ئێوە هەردووکتان یەک شتن
من دەگەڕێمەوە بۆ کتێب

٣٤

خودایە من هێندە بە دوای تۆ دەگەڕێم

دەترسم لێم ئاشکرابی

من نامەوێ ئەو ئەشقەی من

وەك كوژانەوەی چرابێ

٣٥

ئەوینی من بۆ تۆ

وەك ئەوینی دەریا وایە

بێ جۆگەلە بچكۆلەكان

لە نێو تاقی نەبووندایە

کەسێ لە تەمتومان

١

کە با هەڵدەکا ئەوە تۆی
لەناو هەموو بایەکاندای
هەر دەڵێی ئاوێنەی خودای
دەزانم تۆ لە گەڵ بایەکاندا بای
کراسی باکان لەبەر دەکەی
لەگەڵ ئاوەکاندا ئاوی
هەیبەتی زێ لەسەر دەکەی

٢

که باران دەبارێ ئەوە تۆی

لەناو هەموو بارانەکاندای

هەر دەڵێی ڕۆشنایی خوای

دەزانم تۆ لە گەڵ بارانەکاندا بارانی

شەلاڵی ڕۆحی باران بووی

لە گەڵ بایەکاندا بای

تێکەڵی گڤەی بایان بووی

٣

که بەفر دادەکا ئەوە تۆی

لە ناو هەموو بەفرەکاندای

هەر دەڵێ نووری پاکی خوای

دەزانم تۆ لەگەڵ بەفرەکاندا بەفری

بۆنی پڕووشەت لەخۆت داوە

لەگەڵ بارانەکاندا بارانی

ڕۆشنیی ئاوت هێناوە

٤

که با کپ دەبیٚ و دەچیٚتەوە ماڵی خوا

منم تەنهاترین کەس تەنها

که باران تەواو دەبیٚ و دەچیٚتەوە ئاسمان

منم خەمبارترین کەس خەمبار

که بەفر دەوەستیٚ و دەگەڕیٚتەوە ناو هەوران

منم تەنهاترین ئینسان تەنها

٥

له رژانی ئاو سادەتر دەنووسم

له منالٚ سادەتر قسه دەکەم

٦

تۆ لە هەموو شوێنێ ئامادەی

لە هەمو شوێنێکیش ونی

٧

هەموو دەنگەکان تۆی

ئەی تاقانە دەنگی من

هەموو رەنگەکان تۆی

ئەی تاقانە رەنگی من

٨

من ناوی تۆم بە قەڵەمی با نووسیووە

هەواڵی تۆم لە تەتەری خوا پرسیوە

٩

سپێدان هەتاوت بۆ رادەخەم

شەوانەیش تریفەی مانگ

١٠

هەموو شتەکان بۆنی تۆم بۆ دێنن
بەڵام ئاخ تخوبی ڕۆح دەبەزێنن

گەمەی ئاگرو ئەوین و کتێبان

١

ئاگرو کتێب‌و ئەوینم هەریەکەو لە مەملەکەتێکەوە هاتوون
دەچنەوە سەر بلێسەو نوورو
سەر بە رەگەزی سووتانن
هەریەکەو لە تەڵەزمێکەوە هاتووە
بەسەر کوانووی ئەویندارادا ڕەت بووە
هەریەکەو بە ئاوازێ لەناو دڵی جاویدانیدا پەرت بووە

٢

ئاگرو کتێب‌و ئەوین هەریەکەو لە شەرابێکی نووشیوەو
لەناو کوپەی تەمتوماندا چەمکی بوونی خواردۆتەوە
هەریەکەو وەك فریشتەیێ
چەندین رازی خوداوەندی
لەناو پەڕو باڵەکانی شاردۆتەوە

٣

ئاگرو کتێب و ئەوینم

دۆستی دێرینی یەکترین بەڵام هەرگیز ناگەن بەیەك

تاقە رازێ بۆ یەکتری نادرکێنن

یەك لەسەر زمانی پشکۆ

یەکیان لەسەر پشتی کاغەز

ئەویتریان لەناو دڵدا ئەبەدی خۆیان دەخوێنن

٤

ئەوین و ئاگرو کتێی هیچ گۆرانیەك بۆ یەك نالێن

بۆ ماڵی یەکتر ناچنەوە

کاتێکیش کە بەیەك دەگەن

وەکو ماری ئاشقەو ماشقە تێکدەئالێن

قەت لەیەکتری نابنەوە

٥

ئەوین سۆمای چاوی دادێ لە حەسرەتدا دەکوژێتەوە
ئاگر کڵو کۆی دەکەوێو بۆ تائەبەد دەکوژێتەوە
کە کتێبش لەناو دەستی بەدکاراندا دەکرێتەوە
هەر دێڕەو دێری پێشەوە دەسڕێتەوە

٦

ئاگر کتێبان دەسووتێنێ
وەك چۆن ئەوین هەموو دڵمی سووتاندوە
کتێب ئاگران خامۆش دەکا
وەك چۆن ئەوین دڵی منی دایساندوە

٧

کتێبەکان پڕن لە ئاگر ئاخ کتێبەکان کوانووی گڕن
ئاگرەکان پڕن لەکتێب ئاخ ئاگرەکان کوانووی کتێبن
ئەوین پڕە لە جریوە ئاخ ئەوین کوانووی خەمە

٨

لە بلێسەی ئاگرێکا سەدان کتێبم بینیوە،
باس لە تەونی ئەوین دەکا
لە هاڵاوی کتێبکدا سەدان ئاگرم بینیوە
شەرابی ئەوین دەخواتەوە

٩

ئەوین پڕە لە ئەفسانە دونیا گەش گەش دەکاتەوە
کتێب پڕە لە ووشە، دونیا سپی دەکاتەوە
ئاگر پڕە لەپشکۆ دونیا ڕەش ڕەش دەکاتەوە

١٠

ئەوین دڵی بریندارى ئەویندارارن دەداتەوە
کتێب خواروخێچی زەین راست دەکاتەوە
ئاگر راستیەکان خوار دەکاتەوە..

١١

کتێب گوتی بمکەرەوە ئەوێنێکت پێ دەبەخشم پاكو سپی
ئاگر گوتی دامگیرسێنە
کتێبێکت بۆ دەنەخشم ڕەش وەك خەڵوز
ئەوین ووتی بمگێڕەوە زنوێرێکت
پیشان دەدەم پڕ لە ئەشق

١٢

کتێب ئاگرو دوو دۆستن تائێستا یەکتر ناناسن
سەڵاو لەیەکتری ناکەن تەنها دڵی یەکتر دەبەن
کتێب و ئاگر دوژمنن
هەمبشە دەست لە ملی یەکتر دەکەن
ئەوین دەرگا لە هەردووکیان دەکاتەوە

١٣

ئاگر هەمیشە حەکایەتی فەنا بوونی کتێب دەگێڕێتەوە
کتێب هەمیشە حەکایەتی داگیرسانی ئاگر دەنوسێتەوە
ئەوین هەمیشە حەکایەتی تەنها بوونی ئاشقان دەبێژێتەوە

١٤

ئەی ئاگر تۆ لە داگیرسانی کتێبدا وەستای
خزمی دوکەڵ و خۆڵەمێشی
ئەی کتێب تۆ لە کوژانەوەی ئاگردا ئاوی
لە بنەچەو رەگی گەڵای

١٥

ئەی ئاگر تۆ شەوقت هەیەو

هەڵقرچانیش دەنگی تۆیە

ئەی کتێب تۆ داگیرسانت هەیە

کوژانەوە ڕەنگی تۆیە

ئەی ئەوین تۆش سووتانت هەیە داستانەکان جەنگی تۆیە

١٦

ئاگر نە زمانی هەیە نە ووشە

نەڕستەی هەیە نە دیوان

ئەوین هەزاران زمان و سەدان رستە

ئاگر کتێبان دەنووسێ و دەسووتێنێ

کتێب ئاخ کتێب هەمیشە ئاگر دادەگیرسێنێ

١٧

هەکوو کتێبەکان وەك یەکن دەڵێی بران

هەموو ئەویندارەکان رووناهین دەڵێی چران

هەموون ئاگرەکان جیاوازن لە داگیرسان

١٨

کتێبەکان بەرەگەز سەر بە کڵۆکۆی ئاگرن

بۆیە هەمیشە بە بۆنی دوکەڵو ئەوین سەرخۆشن

ئاگرەکان بەرەگەز سەر بە ئەوینی کتێبن

بۆیە هەمیشە خۆیان بە کڵپە دادەپۆشن

١٩

ئەوكاتەی با تەڵە ئاگرێكی هێنا
كتێبی كەونی داگیرسان
ئەوكاتەی با پەرە كتێبێكی هێنا
ئاگری ئەوینی كردەوە
ئەوكاتەی با ئەوینی هێنا
هەموو ئەویندارەكانی بۆ ناو تەنهایی بردەووە

٢٠

كە دوكەڵ لە كتێب هەڵدەسێ
ئاگرەكان خامۆش دەبن و دەكوژێنەوە
كە ووشە لە ئاگر هەڵدەچێ
كتێبەكان دادەگیرسێن
وەك عەتر دەپژێنەوە
كە حەسرەت لە ئەوین هەڵدەسێ
رێ و رەچەڵەكی ئاشقان دەبڕێتەوە

٢١

ئەی ئاگر تۆ کتێب کۆژی..
کتێبیش پڕی ئەوینە
ئەی کتێب تۆ ئاگر مژی
ئاگریش سەرەتای فڕینە
ئەی ئەوین تۆش هەم ئاگرو هەم کتێبی.

هەمدیس ئەوە تۆی ؟

١

هەموو سپێدەیەك قسە رژاوەكانت
كۆ دەكەمەوە
كە وەكو زێ دەڕژێنە دوورترین خەڵوەتی رۆحم
زەوییان پڕ كردووە لە ئاقیق
ئاسمان لە نوور
فەلەك لە سووڕانەوەی بێ سنوور

٢

هەموو نیوەڕۆیێ جوانییەكانت دەنووسمەوە
كە دەڕژێنە دوورترین ماڵی تەنهاییم
تەونی بوونیان كردووە بە ئاو
شەوەزەنگیان كردووە بە تیشك
تیشكی هەزار رەنگی هەتاو

٣

هەموو ئێوارەییٚ ئاماژەکانت دەخوێنمەوە
کەراڤەی دوورترین زێماری ئەوینم دەکەن
دڵیان پڕ کردووم لە گومان
بوونەتە دەقی سیحراوی
کتێبی سپی ناو تەمتوومان

٤

ئۆف ئۆف قسەکانت قسە نین
سروشی خوداوەندین بەسەرما دادەبارن
جوانییەکانت جوانی نین
ئایەتەکانی ئاسمانن
لە کتێبی بوونی مندا ئاگر دەگرن
ئاماژەکانت ئاماژە نین راڤەی زمانی زناکن
لە نووکی قەڵەم هەڵدەفڕن

٥

هەموو رۆژێ حیکمەتەکانت دادەڕێژم

کە پەندی مانەوەن

هەموو هەفتەیێ وێنەکانت دەشۆمەوە

کە وێنەی رەهایین

هەموو مانگێ بوونت لە رۆحما دەبێژم

کە بۆمن مایەی تەنهایین

٦

حیکمەتەکانت جوانی ئاوە

ئۆف ئۆف هەمیشە لە مندا چکدەکەن

بوونت بایە لە دارستانی دڵی مندا هەڵدەکا

وێنەکانت مەجازی خودایە

دەرگای گوزارشت لە زمانم دادەخەن

٧

شەوق و نوورت لافاو دەکاو دەیبەشمەوە
ئەوانە شەوق نین
دەستێکە بوونم رادەگرێ
وەهمێکی دوورە لەسەر دەستی گومان دەمرێ

٨

بۆ ئەبەد لە دەرگای سۆراغت دەدەم
دەچمەوە ناو کوختەکەی خۆم
کوختەی سادەو شیعری گریاو
دەزانم شتێ نیم جگە لە خۆم
لە خودی خۆم

٩

سپێدان قسەکانت ووردوخاش دەکەم

ئەوە وەهمە درۆ لە گەڵ خۆمدا دەکەم

نیوەرۆیان جوانییەکانت دەدەم بە خۆر

ئەوە راستییە تا بگەم بە تۆ

ئێوارانیش ئاماژەکان بەتاڵ دەکەمەوە

ئەوەیان مەحاڵە ئاماژەی ئەوین تەڵەسمە

١٠

من لەمێژە خۆم داوەتە دەستی عەدەم

ئەوە راستییەکە نایشارمەوە

بەڵاّم کە وێنەکانت دەسووتێنم

ئەوە دڵمە ووردوخاشی دەکەم

١١

دەمەوێ کۆتایی بە شەوقت بێنم

مەرگی خۆمە رایدەگەێنم

نیازمە خۆم بکوژم

فەرمایشتی ئەوینی تۆیە بە جێی دێنم

١٢

بەڵام کە قەڵەم لە نووسینەوەی تۆدا هەڵدەگرم

هەموو سپێدەو مانگ و ساڵەکان

دەبنە ساتێکی کورت لە زماندا دەتوێنەوە

بۆ دووبارە لە دڵمدا دەڕوێنەوە

ئەوە تۆی هەمدیس ئەبەدی من

ئیدی تەواو

١

بڵێ چۆن ئەی خۆری من ڕزگارم دەبێ؟
ئارەزووی ئەبەدی منە پرسیاردەکەم
کەدەزانم هەرگیز پرسیار دادم نادا
هەمیشە خۆم وەڵام دەدەمەمەوە
کەدەزانم وەڵام تاقە ڕێگایەکیش
نیشانی من نادا

٢

من بۆ ئەوە شیعر دەنووسم ئاگر دروست کا
شیعر بۆ ئەوە هاتووە ئازار دروست بکا

٣

ئەوەی پێی وایە شیعر دڵنەواییە
بە هەڵە لە دایك بووە
ئەوەی پێی وایە شیعر سەفایە
بە پەلە لە دایك بووە
شیعر بێدەرگاترین مەفایە

٤

شیعر پیاوکوژێکی تەنهایە

بێ پەروا بەکوچەو کۆڵانەکانی ڕۆح دەسوڕێتەوە

بە تەنها گۆرانی دەڵێ

بە تەنها لەجەژنی لە دایك بووندا

ئاهەنگ دەگێڕێ و

ئاخ بە تەنهاش گۆڕ هەڵدەکەنێ

٥

بۆ هەرکوێ دەڕۆم هەرتۆی

سەیری دواوە دەکەم هەر تۆی

سەیری ئاسمان دەکەم هەرتۆی

سەیری ئاوکان دەکەم هەر تۆی

٦

شوێنێ لە دڵم نەماوە
هەموویت پڕکردۆتەوە
تەنانەت بەسەر دارودرەختەکانیشەوەی
بەسەررووبارو زێو جۆگەلەکانیشەوەی
لەسەر هەموو منارکانی
لەسەر هەموو هەورەکانی

٧

لەناو ئاوەکان مەلە دەکەی
لە ئاسماندا مەلی و دەفڕی
لە دارستانەکان بای هەڵدەکەی
لە شاخەکان بارانی و دەباری
لە دۆڵەکانیشا سوولی هەڵدەڕژێی

٨

له مزگەوتەکاندا نوێژی

له کەلێساکاندا مەریەمی

له مەیخانەکانا ساقی

له ناو کتێبەکاندا رستەی ئەبەدی و

له ناو دڵی نۆتەکاندا ئاوازی

پێم بڵێ تۆ کێی؟

٩

تازە تۆ له دەرگای خوێنت داوە

تۆوەك با وەك نوور

وەك باخی بەهێ و وەك زێ

گەماڕۆی ئەبەدی منت داوە

١٠

کەدەمەویٚ دووباڵم هەبیٚ
تۆ لە ناو باڵەکانی
کەدەمەویٚ هەڵفڕم و دوور دوور بڕۆم
تۆ لە ناو هەورو ئاسمانەکانی
کەدەمەویٚ بچمەوە ژێرخاك
شکاتی خۆم بەرم بۆ خوا
تۆ لە گەڵ هەموو فریشتەکانی

١١

تۆ تاکی لە زمان
یا
کۆی لە گومان؟

بوەستە

١

فڕێم مەدە من شت نیم
من بەهاو ڕەهای گەردوونم
من بۆ خۆم ڕستەی نێو دەقێکی
فڕێدراوی بوونم
من بۆ خۆم کتێبێکی گەورەی
هەڵگیرسان و لە ناو چوونم

٢

فڕێم مەدە

بەس تەنها ئەمڕۆکەو سپێدە رامگرە

بەیانی دەزانی

دەقی من چەند کەسی وەکو تۆی هێناوەو

دارستانێکی چەند چڕە

٣

تەواوی تەمەنم دا بە تۆ

ژیان و بوون و مان

پەیوەندیم ، کە سێتیم

زۆر جاران تا سنووری مردن

بەدوای تۆدا هەڵەمووتی مەحاڵم بڕیوە

تیری زۆر راوچیان لە گیانم تەنیوە

یەك شتم بۆ ماوە

ئەویشیان شیعرێکە

بە تەنها لە رۆحم جێماوە

گەشترین تیشکی خواو هەتاوە

٤

تازە من تەواو بووم هیچ وەسفێ نەماوە
نەیکەم بە بالأنومای جوانیت
بۆیە زۆر جاران وەهمێکی تەمزمان
ئەو رۆحەم دادەگرێ
وەهمێکە پێم دەڵێ کە تۆ نیت
ئاخ من مرۆڤێکی چەند ماندووم
ئەی لوتکەو بنارم
رەنجێکی بێهودەو خەسارم

٥

تازە چۆن بێمەوە سەرەتاو
بێمەوە سەر یەکەم بینینت
چۆن چاوم بە یەکەم فرمێسك شۆمەوە
چۆن وەك یەکەم جار ئەو دڵەم داخورپێ
دەمەوێ وەك جاران
نە بام دیبێ و نەباران
نە بە بەدوات چووبێتمە ناو شاران
نە رۆژێ ئەتۆم ناسیبێ
نەرۆژێ بە تۆم زانیبێ
نەبزانم کە تۆ هەبووی
بچمەوە لای خوای جارانم

٦

بەلاّم ئاخ تازە دلّ لە دلّ ترازاوە
ئەو داخە بە کیّ رەش دەبیّتەوە
کە ئاگر لە پووش بەربیّ
تازە بە کیّ دەکوژیّتەوە
من تازە چۆن دەبمەوە خۆم
کە تۆ هەمووت داگیر کردووم
من چۆن زیندوو دەبمەوە
کە لە میّژ سایە من لە تۆدا مردووم؟

ئارەزوێکی سادە

سوڕانەوەیەك بەسە
پەی بە هەموو سەمایەکانت ببەم
وەستانێك بەسە
هەموو رۆیشتنەکانت ئاشکراکەم
درەختێ بەسە
هەموو دارستانەکانت بدۆزمەوە
جۆگەلەیێ بەسە رووبارەکانت ببینم
گوڵە گەنمێ بەسە کێڵگەکانت بناسمەوە
تاقە رەشماڵێ بەسە
تاولی هەموو کوێستانانت
بەسەر رۆحما ببەشمەوە

پەیمانە

سادەیی گوڵ نییە بیچنی
سادەیی دڵ نییە تۆ ورد و خاشی کەیت
سادەیی پەیمانەی شەرابە
کەنات بە لێوتەوە
خۆخی رۆحت دەگرێ
بۆ ئەبەد دەبیە دیلی دەستی رەهایی
سادەیی مەستییە
لە میحرابی تەنهای خودایی

تا ئەبەد

وەرەوە ئێستاکەش وەستاوەم
کتێبێکی تەنهای ناو رەفەم
بارانێکی ووردی ئاسمانم
درەختێکی تەنهای بیابانم
لوتکەیەکی بەفراوی چیام
کەروێشکەیەکی خەمگینی
ناو پاوانێ تژی گیام

لە ئاقیق درەنگتر

١

من کە رۆژ رووناك و پڕ لە رووناهییە
پەیوەندیم بە خۆرەوە نییە
ئەوە تۆی تیشك دەبەخشی بە رۆحم
من کە شەو تاریکەو تژی تەناهییە
پەیوەندیم بە شەوەوە نییە
ئەوە دووریتە تاری دەبەخشیٚ بەچاوم
من کە رووبار مشت شەپۆلە
پەیوەندیم بە رووبارەوە نییە
ئەوە تۆی وەکو هاژە هەڵدەڕژێتە ناو هەناوم

٢

من رۆژ بە ئەشقی دڵم دەپێوم
شەو بە ناڵینەوە بانگ دەکەم
رووبار بە سووتانمەوە دەناسم

٣

ئێواران کە گۆرانی دەڵێم ئەوە گۆرانی نییە
هەراسانی نەخشەی زەینە
شەوانە کە مەست دەبم ئەوە مەستی نییە
دروست کردنەوەی خەونمە
بەیانییان کە بەسەر زەویەوە دەڕۆم ئەوە پیاسە نییە
ژەهری تەنیاییە بەناو خوێنمدا دەسووڕیٚ
کە گۆرانی دەڵێم ئەوە خوێنمە فوارە دەکات

٤

کە مەست دەبم ئەوە شیعرە هەڵدەڕژیٚ
کە بەسەر زەویدا دەڕۆم
ئەوە من نیم دڵمە لە من رایکردوە
وەك مەلێکی ئاو لێبڕاو
لە ناخی مندا مردووە

٥

چۆنت بگرمەوە ئەی رۆحم
کە رۆحمت ویران کردووە
هەرچی بیناو جەستە هەیە
لە منت داگیر کردووە

سەرەتاکان

سەیرکە هەموو شتیٚ
دەگەڕێتەوە جانگی خۆی
هەموو شتیٚ دەست بەبوونی خۆیدەگرێت و
دەگەڕێتەوە یەکەمین بانگی خۆی
مانگ نووری خۆی
بە هەموو زەمین دەبەخشیٚ
کە ماندوو بێت ئاوا دەبیٚ
هێور هێور دەگەڕێتەوە جێگای خۆی
خۆر دونیا پڕ ئاور دەکا
کە باڵەکانی شل دەبیٚ
دەگەڕێتەوە رێگای خۆی
مەل بە هێزی باڵەکانی
لەو ئاسمانە بەرینەدا وەرەز دەبیٚ
خێرا دەچێتەوە ناو لانەی خۆی

مێرولە چەند بچووکە
لە هەموو شوێنێ جێی دەبێتەوە
بەڵام زەوی تووڕ هەڵدەداو رادەکاتەوە کونی خۆی
تاووس ئەو هەموو جوانییەی خۆی
لەدونیا دەشارێتەوەو دەچێتەوە ناو پەڕی خۆی
من و تۆ نەبین ئەیدۆست
قەدەر بە پێچەوانە دایڕشتووین
ئەگەر من بچمەوە ئاسمان
تۆ دەچییەوە قووڵایی زەوی
من ئەگەر ئاگربم تۆ ئاوی
یا من لە تاریکی بۆت بگەڕێم
ئەوە تۆ لە ناو رۆحی هەتاوی

هەمیشە ئاوابوون

کە گەڕامەوە ئاگرەکان هێشتاکە کزکز دەسووتان، هێشتا لە ناو بنارەکان گەڵای گریان هەر سەوزبوو، تازە پۆل پۆل ژنان لە ناو کانی چیا دەهاتنەوە، پونگی سەر پشتی ئاوەکان سەمایان بۆ باران دەکرد، تۆش وەك جاران لە کێوەکان ئاوا دەبووی

بڵاوکراوەکانی سەنتەری نما ٢٠١٠-٢٠١١

ژ	ناوی کتێب	نوسەر یان وەرگێڕ
١	جیهان لەدیدی کۆشنێر	و: شێرزاد هەینی
٢	١٩٠٠ تێپەڕیوە	ئیسماعیل کوردە
٣	کوردو ئەرمەن	و: خالید هەرکی
٤	هەڵچونێك لە ئاوێنەدا	زرار سەرتاش
٥	وێنەکانی لەبەر باران ونکردووە!	ئیسماعیل کوردە
٦	رەخنەی پراکتیکی	د. ئەبوبەکر خۆشناو
٧	گۆڵەستێرەکان کوژانەوە/٣	کەریم کاکە
٨	باهیرە	و: رێبین رەسوڵ ئیسماعیل
٩	کوردستان لەسیاسەتی هەرێمایەتیدا	د. کامەران مەنتك
١٠	ژن لەجیهانی ئەدەبی شێرزاد حەسەندا	هاوژین حەمەرەشید
١١	لەناو گێژاوی سیاسەتدا	ئیسماعیل کوردە
١٢	فەرهەنگی مەلیخا	ئومێد شیرکۆ شاکر مجروم
١٣	ماچی یەکەم	کەریم کاکە
١٤	کوردەکان	و: ئارام ئەمین شوانی
١٥	کوردستانو کوردەکان	و: خالد هەرکی
١٦	بروسکەی شوم	محەممەد کەریم نانەوا
١٧	گۆڕەپانی واشنتۆن	زیڤار قاسم
١٨	ڤاچێك بۆ شمشاڵ	قاسم شێروانی
١٩	میوانی ئاو	عەبدولوتەڵیب عەبدوللا
٢٠	سەمای دۆلفینەکان	د. ئەرسەلان بایز
٢٢	درەختی خامۆشی	کەریم دەشتی
٢٣	درەختی درەوشانەوە	کەریم دەشتی
٢٤	سێبەری خۆتم لێ حەرام مەکە	حەمە عەباس
٢٥	زمانو شێوەزارەکان	سەدیق سەعید رواندزی